

Socialistisk ugekommentar

- udsendt af SAPs Forretningsudvalg fredag den 19. december 2008.

Så stå da fast, socialdemokrater!

For anden gang inden for få måneder diskuterer Folketingets partier en redningsplan for bankerne. Atter rejser spørgsmålene sig:

- Hvorfor redde banker, der har bragt sig selv i uføre drevet af ønsket om endnu større profit?
- Hvorfor bruge skattekroner, for at aktionærer kan blive ved med at hente høje udbytter, direktører blive ved med at hæve tårnhøje indkomster og store indskydere være sikre på, at de ikke risikerer tab?
- Hvorfor tro, at banker, som lånte Stein Bagger trecifrede millionbeløb uden at læse hans regnskaber eller investerede i amerikanske pyramidespil, kan redde dansk økonomi ud af krisen?

Socialdemokraterne gik – ligesom SF - uforbeholdent med i den første redningsplan for bankerne, og de står på spring for at komme med i den næste. Men denne gang har de dog fået lidt kolde fødder. En ren gavepakke vil de ikke længere være med til.

Partiet har formuleret ni krav til en bankredningsplan. Og det er et fremskridt. Med de ni krav tager de i hvert fald fat i nogle af de væsentligste problemer og urimeligheder i den første plan. Blandt kravene er:

- De vil ikke forære bankerne penge, men indskyde dem, så det forbliver statens investerede penge.
- De vil sikre, at hvis bankerne alligevel går fallit, så får staten sine penge retur før andre investorer.
- De vil sikre statslig indflydelse i bankernes bestyrelse til gengæld for investeringen.
- De vil afskaffe alle bonusprogrammer til direktionerne.
- De vil forbyde udbetaling af udbytte, så længe staten har penge investeret.
- De vil ikke nøjes med at investere i de kriseramte banker, men også i overskudsbankerne, inklusive de to store Nordea og Danske Bank.
- De vil ikke trække pengene ud, før staten er sikret et overskud på sine investeringer.

Der er stadig nogle fundamentale svagheder i en redningsplan efter socialdemokratisk model.

For det første kræver de ikke reel demokratisk kontrol med bankernes investerings- og udlånspolitik. Befolkningen, hvis skattekroner investeres, får ikke en døjt mere at vide om transaktionerne og får ingen indflydelse på, hvordan staten skal forvalte sin magt i bestyrelserne.

For det andet har de intet perspektiv om, at bankerne skal drives efter overordnede samfundsinteresser. Statens repræsentanter skal blot sikre, at de bliver forretningsmæssigt mere fornuftigt administreret.

For det tredje vil de trække statens penge og indflydelse ud af bankerne, når banksektoren igen selv kan tage ansvaret for ”business as usual”.

”Socialdemokraterne ønsker på ingen måde at overtage de danske banker,” skriver de og slår syv kors for sig. Dermed fraskriver de sig muligheden for at sætte en ny demokratisk dagsorden, hvor arbejderbefolkningen kan tage de første skridt til en reel demokratisk styring af samfundsøkonomien – i stedet for profitmotivets overherredømme.

Så socialdemokrater er stadig socialdemokrater. Forsvaret for kapitalismens fortsatte velbefindende går før hensynet til den del af befolkningen, som ikke scorer kassen på den private ejendomsret og markedssystemet.

Men deres konkrete krav er et klart fremskridt, fordi partiet trods alt har overvundet sig selv og turdet stille krav, der kan genere bankkapitalen og begrænse dens råderet. Og det er så klare forbedringer i forhold til regeringens forslag, at bankerne sikkert hellere vil være fri.

Spørgsmålet er nu, hvad Socialdemokraterne så vil bruge kravene til. De har to muligheder:

Enten står de ved kravene og går ud i offentligheden, fører kampagne for dem, skaber begejstring bag dem, søger opbakning blandt deres egne partiforeninger, i fagbevægelsen og i andre folkelige organisationer for dem – og forsøger at skabe en bevægelse, der kan presse regeringspartierne til at acceptere dem.

Eller også gør de som de plejer: Trygger sig lidt i flovhed over deres eget begrænsede venstredrejning. Lister ind i forhandlingslokalerne med regeringen og sniger sig ud nogle dage senere med en bankpakke, hvor de har fået halvdelen af et enkelt af kravene gennemført.

Men dette er ikke kun en sag for Blokken af Bankvenner i Folketinget (Ved vedtagelsen af den første pakke: alle undtagen Enhedslisten). Der tales om en bankinvestering på 10-20.000 kr. pr. dansker. Oven i den første pakke – og der kan komme andre efter denne. Og i et bredere perspektiv er det lønarbejdere og folk på overførselsindkomster, der betaler prisen, både når bankerne stortrives, og når de går fallit.

Derfor må der rejses et krav uden for Folketinget – ikke mindst fra socialdemokratiske partiforeninger, fra fagforeninger og forbund, og fra SF og Enhedslisten – til Socialdemokraterne: Denne gang må I tage jer sammen og i det mindste stå fast på de fornuftige betingelser, I nu har formuleret.

Socialistisk ugekommentar udsendes af SAPs Forretningsudvalg hver weekend. Hvis du er interesseret i at få den tilsendt direkte på mail kan du bestille den på sap@sap-fi.dk